

Asia

Etuosto-oikeutta koskeva valitus

Valittaja

EAI Residential I Ky ja
Asunto Oy Vantaan Vinkkeli

2 2. 06. 2017

10/9118/10.00.0101.01/2016

Päätös, josta valitetaan

Vantaan kaupunginhallitus 7.11.2016 § 7

Vantaan kaupunginhallitus on päättänyt käyttää etuosto-oikeuttaan 2.9.2016 tehdyssä kiinteistönkaupassa, joka koskee Hakunilan (403) kylässä osoitteessa Vaaralankulma 23, 01230 Vantaa sijaitsevaa määräalaa 92-403-2-154-M501 kiinteistöstä 2:154, ja jossa myyjänä on 2.9.2016 päivätyn kauppakirjan mukaan ollut Jarkko Laaksonen ja Leila Laaksonen ja ostajana on ollut OikeaKoti Asunnot (EAI Residential I Ky) perustettavan Asunto Oy Vantaan Vinkkelin nimiin. Määräalan pinta-ala on noin 3 596 m². Kauppahinta on 502 000 euroa. Päätöksessä on lisäksi todettu, että päätöksestä ilmoitetaan etuostolain mukaisesti ostajalle ja myyjälle sekä Maanmittauslaitokselle.

Päätöksestä ilmenevän mukaan kysymyksessä oleva määräala on osoitettu kaupunginvaltuuston hyväksymässä asemakaavan muutoksessa asuinrakennusten korttelialueeksi. Määräalalla sijaitsee 51 m²:n suuruinen asuintalo ja talousrakennus vuodelta 1948. Kauppakirjan mukaan määräalalla sijaitsevat rakennukset myydään purettaviksi ja ostaja vastaa niiden purkukustannuksista. Yrityspalvelujohtaja on ilmoittanut, että Vantaan kaupungilla on etuosto-oikeus kysymyksessä olevassa kiinteistönkaupassa. Yrityspalvelujohtaja on puoltanut etuosto-oikeuden käyttämistä, koska määräalan hankkimisella saataisiin kaupungin omistukseen riittävästi yhtenäistä aluetta kehitettäväksi asuntorakentamiseen. Määräala rajoittuu idässä, etelässä ja lännessä kaupungin omistamiin kiinteistöihin. Vantaan kaupungin maankäyttöinsinööri on tehnyt päätöksen 11.10.2016 § 32, jonka mukaan myyjiltä ostetaan edellä mainittuun määräalaan pohjoisessa rajoittuva kantakiinteistö.

Valituksessa esitetyt vaatimukset

Ensisijaisesti Vantaan kaupunginhallituksen 7.11.2016 tekemän päätös etuosto-oikeuden käyttämisestä on kumottava. Toissijaisesti päätös on kumottava ja asia on palautettava Vantaan kaupunginhallituksen uudelleen käsiteltäväksi. Kummassakin tapauksessa Vantaan kaupunki on velvoitettava korvaamaan valittajien asiainosais- ja oikeudenkäyntikulut myöhemmin toimitettavan laskun mukaisesti korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen kuukauden kuluttua hallinto-oikeuden ratkaisun antamisesta lukien.

Vantaan kaupunginhallitus ei ole perustellut päätöstään, mikä muodostaa asiassa menettelyvirheen. Etuostopäätöksessä ei ole ollut kyse mistään hallintolain 45 §:n 2 momentissa luetellusta tilanteesta, joka olisi mahdollistanut perustelujen esittämättä jättämisen. Etuostopäätöksen perusteluvellisuutta korostaa lisäksi se, että kyseisellä päätöksellä puututaan merkittäväällä tavalla valittajien oikeusasemaan ja omaisuuden suojaan sekä vaikutetaan kielteisellä tavalla valittajien toimintamahdollisuuksiin.

Etuostopäätös on tehty 7.11.2016. Kaupunki on 29.11.2016 toimittanut päätöksen valittajien kanssa samassa osoitteessa toimivan yrityksen vastaanottoon, jossa päätös on kuitattu vastaanotetuksi aulapalvelua tuottaneen yrityksen työntekijän toimesta. Vantaan kaupunki ei ole toimittanut etuostopäätöstä tiedoksi todisteellisenä tiedoksiantona valittajien hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle tai muullekaan henkilölle, jolla on oikeus ottaa vastaan valittajien puolesta tiedoksiantoja. Etuostopäätös on toimitettu ainoastaan valittajien kanssa samassa osoitteessa toimivan yrityksen vastaanottoon. Etuostopäätöksen on kuitannut vastaanotetuksi valittajien kanssa samassa osoitteessa toimivan yrityksen aulapalveluja tuottaneen kolmannen yrityksen työntekijä. Näin ollen Vantaan kaupunki ei ole etuostolain 9 §:ssä tarkoitetulla tavalla ja siten kuin hallintolaissa säädetään antanut etuostopäätöstä todisteellisenä tiedoksiantona tiedoksi ostajalle. Siten kaupunki on etuostolain 10 §:n perusteella menettänyt asiassa etuosto-oikeutensa laiminlyömällä etuostopäätöksen tiedoksi antamisen.

Vantaan kaupunki ei ole ollut kiinnostunut valittajille myydystä määräalasta asemakaavaprosessin aikana eikä määräalan ollessa julkisessa myynnissä. Määräalasta on valittajien lisäksi ollut kiinnostunut ainoastaan T2H. Kaupungin ilmeisenä tarkoituksena on ollut suosia asuntorakentajaa, jonka neuvonantajana toimii Vantaan kaupungin entinen maan käytöstä vastannut apulaiskaupunginjohtaja. Kaupungin toiminta rikkoo tältä osin tarkoitussidonnaisuuden periaatetta ja objektiviteettiperiaatetta. Kaupungin menettely on myös luottamuksensuojan periaatteen vastaista.

Valittajat ovat määräalan ostettuaan hakeneet lainhuutoa 7.9.2016 vireille tulleella hakemuksella. Hakemuksen ollessa vireillä Vantaan kaupungin Yrityspalveluiden kiinteistöpäällikkö Kai Ketelimäki on ollut yhteydessä asiaa käsitelleeseen Maanmittauslaitoksen kirjaamisiasiantuntija Tuula Parjaseen 31.10.2016. Ketelimäki on yrityspalvelujohtaja Markkula-Heilamon alainen ja asumisasioiden päällikkö Henrikssonin kollega. Ketelimäki oli 31.10.2016 pyytänyt Maanmittauslaitosta kiirehtimään kirjaamisasian käsittelyä. Ketelimäki ei ollut kiirehtimispyyntönsä yhteydessä tuonut millään tavoin esille, että Vantaan kaupunki olisi aikeissa käyttää etuosto-oikeutta määräalaa koskevassa kiinteistökaupassa. Kiirehtimispyynnön seurauksena kirjaamisasia on ratkaistu 16.11.2016 ja Asunto Oy Vantaan Vinkkelille myönnettiin lainhuuto kysymyksessä olevaan määräalaan. Kiirehtimispyyntö tulee ymmärtää etuostolaissa tarkoitetuksi ilmoitukseksi, jonka mukaan kaupunki ei tule käyttämään asiassa etuosto-oikeuttaan, tai ainakin konkludenttiseksi ilmoitukseksi siitä. Kaupungin ilmoitus etuosto-oikeuden käyttämättä jättämisestä on sitova, eikä kaupungilla ole oikeutta jälkikäteen muuttaa näkemystään etuosto-oikeuden käyttämisestä. Osoituksena kaupungin etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä koskevasta ilmoituksesta Maanmittauslaitos on myöntänyt EAI:n omistamalle Asunto Oy Vantaan Vinkkelille lainhuudon ennen etuosto-oikeuden käyttämiselle varatun ajan päättymistä. Lainhuutoa ei tule myöntää ennen kuin saannon pysyvyys on varmistunut eli on saatu varmuus siitä, että kunta ei käytä etuosto-oikeuttaan. Varmuus siitä, että Vantaan kaupunki ei käytä etuosto-oikeuttaan on tässä tapauksessa saatu kiirehtimispyynnön esittämisen yhteydessä. Kaupungin yhteydenoton seurauksena Maanmittauslaitos on peruuttanut lainhuudon myöntämisen ja jättänyt asian lepäämään 17.11.2016 tehdyllä päätöksellä. Valittajien olisi tullut voida luottaa asiassa Vantaan kaupungin toiminnan oikeellisuuteen ja virheettömyyteen sekä kaupungin menettelyn seurauksena Maanmittauslaitoksen tekemän

hallintopäätöksen pysyvyyteen. Valittajien kannalta Vantaan kaupunki on menettänyt asiassa tavalla, jota valittajat eivät ole voineet ennakoida, eivätkä tällaiset odottamattomat muutokset viranomaistoiminnassa voi koitua valittajien vahingoksi. Siten Vantaan kaupunginhallituksen etuostopäätös tulee kumota hallintolain 6 §:n ja siinä tarkoitetun luottamuksensuojan periaatteen vastaisena.

Vantaan kaupungin julkilausuttuna tavoitteena on ollut kehittää asuntorakentamista Vaaralan alueella asemakaavan mukaisesti. Valittajat ovat ostaneet määräalan tarkoituksenaan rakentaa sille asemakaavan mukaisia rivitaloasuntoja. Siten ainakaan Vaaralan alueen rakentamisen ja asemakaavan tavoitteiden näkökulmasta kaupungin etuostopäätös ei ole ollut tarpeellinen saati oikein mitoitettu, sillä asuinrakentamistavoite olisi saavutettu joka tapauksessa ilman kaupungin toimenpiteitäkin. Valittajien tarkoituksena on nimenomaan toteuttaa asuntorakentamista, kuten kaava määrittelee. Etuostopäätös ei ole ollut välttämätön, tarpeellinen eikä oikein mitoitettu sen tavoitteen kannalta, johon etuostopäätöksellä on pyritty. Kun otetaan huomioon, että Vantaan kaupungin tavoittelemaan asuntotuotantopäämäärään olisi asiassa päästy myös ilman minkäänlaisia toimenpiteitä, on etuostopäätöstä, joka merkitsee huomattavaa puuttumista yksityisten oikeusasemaan ja omaisuudensuojaan, pidettävä ylimitoitettuna ja siten suhteellisuusperiaatteen vastaisena. Etuostopäätös tulee kumota hallintolain 6 §:n ja siinä tarkoitetun suhteellisuusperiaatteen vastaisena.

Edellä mainittujen seikkojen valossa vaikuttaa ilmeiseltä, että etuostopäätöksellä on pyritty edistämään etuostolain tavoitteisiin nähden vieraita tarkoituksia. Etuosto-oikeuden käyttäminen kohdistuu väistämättä yksityisten oikeusasemaan ja toimintamahdollisuuksiin, jolloin tasapuolisen kohtelun merkitys korostuu. Etuostopäätöksellä Vantaan kaupunki on puuttunut merkittäväällä tavalla valittajien oikeusasemaan ja heidän toimintamahdollisuuksiin ja samalla pyrkinyt suosimaan T2H:ta Vaaralan alueelle suunnitellun rakentamisen osalta.

Kun otetaan huomioon edellä esiin tuotu Vantaan kaupungin menettely kokonaisuudessaan, olisi kohtuutonta, että valittajat joutuisivat pitämään oikeudenkäyntikulunsa asiassa vahinkonaan.

Asian käsittely ja selvittäminen

Kaupunginhallitus on antanut lausunnon.

Valittajat ovat antaneet vastaselityksen. Valittaja on toimittanut hallinto-oikeuteen 12.5.2017 lisälausuman.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoo Vantaan kaupunginhallituksen päätöksen.

Perustelut

Valituksen kohteena olevan päätöksen perusteleminen

Hallintolain 45 §:n 1 momentin mukaan päätös on perusteltava. Perusteluissa on ilmoitettava, mitkä seikat ja selvitykset ovat vaikuttaneet ratkaisuun sekä mainittava sovelletut säännökset.

Hallinto-oikeus toteaa, että kaupunginhallituksen päätös on perusteluiltaan hyvin suppea eikä siinä ole mainittu sovellettuja etuostolain pykäläiä. Päätöksestä kuitenkin ilmenee, että asiassa on kysymys etuosto-oikeuden käyttämisestä ja etuoston kohteena oleva kiinteistö sekä myyjä- ja ostajaosapuolet. Päätöksessä etuostoa on perusteltu sillä, että aluetta tullaan käyttämään asuntorakentamiseen. Päätöksessä on myös mainittu etuostolaki. Hallinto-oikeus katsoo, että päätöksen perusteluista on luettavissa sovellettavaksi tulleen lain lisäksi riittävänä pidettävällä tavalla seikat, joihin kaupunginhallitus on ratkaisunsa asiassa perustanut. Asian viranomaiskäsittelyyn ei näin ollen liity sellaista puutteellisuutta päätöksen perustelemissa, joka edellyttäisi asian palauttamista viranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi.

Pääasia

Sovelletut oikeusohjeet

Etuostolain 1 §:n 1 momentin mukaan kunnalla on etuosto-oikeus kunnassa sijaitsevan kiinteistön kaupassa. Saman pykälän 3 momentin mukaan etuosto-oikeutta voidaan käyttää maan hankkimiseksi yhdyskuntarakentamista sekä virkistys- ja suojelutarkoituksia varten. Pykälän 4 momentin mukaan sen estämättä, mitä 3 momentissa säädetään, Helsingin, Espoon, Kauniaisten ja Vantaan kaupungilla on etuosto-oikeus kaupungissa sijaitsevan kiinteistön kaupassa.

Etuostolain 9 §:n 1 momentin mukaan jos kunta päättää käyttää etuosto-oikeuttaan myytyyn kiinteistöön, sen tulee kirjallisesti ilmoittaa tästä ostajalle, myyjälle ja sille kirjaamisviranomaiselle, jonka toimialueella kiinteistö on. Päätös on tehtävä ja siitä ilmoitettava kirjaamisviranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa luovutuskirjan oikeaksi todistamisesta. Päätös on annettava viivytyksettä todisteellisena tiedoksiantona tiedoksi ostajalle ja myyjälle siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Etuostolain 10 §:n mukaan jos kunta laiminlyö, mitä sen tehtäväksi on 9 §:ssä määrätty, on etuosto-oikeus menetetty.

Hallintolain 55 §:n 1 momentin mukaan tiedoksianto toimitetaan tavallisena tai todisteellisena tiedoksiantona taikka, jos sitä ei voida edellä tarkoitetuin tavoin toimittaa, yleistiedoksiantona.

Hallintolain 57 §:n 1 momentin mukaan todisteellinen tiedoksianto yhteisölle tai säätiölle toimitetaan henkilölle, jolla on oikeus ottaa vastaan sen puolesta tiedoksi-antoja.

Hallintolain 60 §:n 1 momentin mukaan todisteellinen tiedoksianto on toimitettava postitse saantitodistusta vastaan, jos se koskee velvoittavaa päätöstä, jonka tiedoksisaannista alkaa kulua muutoksenhaku-aika tai muu vastaanottajan oikeuteen vaikuttava määräaika. Saantitodistusta voidaan käyttää myös, jos se on muusta syystä tarpeen asianosaisen oikeuksien turvaamiseksi. Saantitodistuksesta on käytävä ilmi tiedoksiannon toimittaja ja vastaanottaja sekä tiedoksisaannin ajankohta.

Hallintolain 60 §:n 2 momentin mukaan asiakirja voidaan myös luovuttaa tiedoksiannon vastaanottajalle tai tämän edustajalle. Tiedoksiannosta on tällöin laadittava kirjallinen todistus, josta on käytävä ilmi tiedoksiannon toimittaja ja vastaanottaja sekä tiedoksiannon ajankohta.

Hallintolain 61 §:n 1 momentin mukaan jos todisteellisen tiedoksiannon vastaanottajaa tai tämän edustajaa ei tavoiteta, asiakirja voidaan luovuttaa suljettuna kirjettuna suostumusta vastaan:

- 3) jos vastaanottaja harjoittaa elinkeinoa pysyvässä toimipaikassa, tämän yrityksen palveluksessa olevalle henkilölle; taikka
- 4) vastaanottajana olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa olevalle toimihenkilölle.

Hallintolain 61 §:n 2 momentin mukaan sijaistiedoksiannosta on laadittava kirjallinen todistus, josta käy ilmi tiedoksiannon toimittaja ja kenelle asiakirja on luovutettu sekä tiedoksiannon ajankohta. Jäljennös tiedoksiantotodistuksesta on viipymättä lähetettävä tiedoksiannon vastaanottajalle. Pykälän 3 momentin mukaan tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Sijaistiedoksiantoa ei voida toimittaa, ellei tiedoksiannon vastaanottajan voida otaksua saavan asiakirjaa haltuunsa kohtuullisessa ajassa.

Hallituksen esityksen hallintolaiksi ja laiksi hallintolainkäyttölain muuttamisesta (72/2002) 57 §:ää koskevien yksityiskohtaisten perustelujen mukaan osakeyhtiölain 16 luvun 2 §:n mukaan tiedoksianto katsotaan yhtiölle toimitetuksi, kun se on annettu tiedoksi hallituksen jäsenelle, toimitusjohtajalle tai muulle, jolla on oikeus yksin tai yhdessä toisen kanssa kirjoittaa toiminimi. Jollei yhtiöllä ole tällaista henkilöä, tiedoksiantamisessa yhtiölle noudatetaan soveltuvin osin oikeudenkäymiskaaren 11 luvun 7 §:n säännöksiä. Avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä annetun lain 3 luvun 4 §:n mukaan haasteen ja muun tiedoksiannon katsotaan tulleen yhtiön tietoon, kun se on annettu tiedoksi yhtiömichelle, toimitusjohtajalle tai prokuristille.

Asiassa saatu selvitys

Patentti- ja rekisterihallituksen kaupparekisterin mukaan EAI Residential I Ky:n postiosoite on c/o EAI Residential Partners Oy, PL 1081, 00101 Helsinki. Käyntiosoitteeksi on merkitty Aleksanterinkatu 19 A, 00100 Helsinki. EAI Residential I Ky:n yhtiöjärjestyksen mukaan sen vastuunlainen yhtiömies on EAI Residential Partners Oy, perustettava yhtiö. Viimeksi mainitun yhtiön toiminimi on kaupparekisterin rekisteriotteen tietojen mukaan rekisteröity 8.5.2015. Kommandiittiyhtiön yhtiöjärjestyksestä käy edelleen ilmi, että sen äänetön yhtiömies on EVLI Pankki Oyj.

Vantaan kaupunginhallitus on lausunnossaan todennut, että valituksen kohteena oleva päätös on lähetetty saantitodistuksin kauppakirjasta ilmenevään osoitteeseen ja kaupungilla on ollut täysi syy olettaa, että posti toimittaa sen perille. Kaupunginhallituksen mukaan valituksestakin ilmenee, että päätös on toimitettu oikeaan osoitteeseen. Vantaan kaupunginkansliasta saadun, valittajan toimittamaa saantitodistusjäljennöstä luettavamman saantitodistusjäljennöksen mukaan päätös on toimitettu vastaanottajan nimellä OikeaKoti/c/o EAI Residential Partners Oy ja osoitteella Aleksanterinkatu 19 A, 00100 Helsinki. Lähetys on annettu postin kuljetettavaksi 17.11.2016. Saantitodistuksen leiman mukaan lähetys on saapunut asianomaiseen postitoimipaikkaan 21.11.2016. Lähetystä ei kuitenkaan ole noudettu.

Valittaja on valituksessaan todennut, että kaupunki on 29.11.2016 toimittanut päätöksen valittajien kanssa samassa osoitteessa toimivan yrityksen vastaanottoon, jossa päätös on kuitattu vastaanotetuksi aulapalvelua tuottaneen yrityksen työntekijän toimesta. Valittaja on vastaselitykseensä liittänyt kysymyksessä olevaa päätöstä koskevan saantitodistusjäljennöksen, johon on merkitty vastaanottajan nimeä ja osoitetta koskevan osion jälkeen EVLI BANK 4 krs.

Oikeudellinen arviointi ja lopputulos

Hallinto-oikeus toteaa, että kaupungilla on sinällään ollut kaupassa etuostolain 1 §:n 1 momentin mukainen etuosto-oikeus, koska kaupan kohteena oleva alue sijaitsee Vantaalla. Etuosto-oikeuden käyttäminen tässä tapauksessa ei etuostolain 1 §:n 4 momentti huomioon otettuna edellytä mitään selvitystä alueen tulevasta käytöstä. Etuostoa ei ole myöskään käytetty väärässä tarkoituksessa.

Kaupunginhallituksen etuoston käyttämistä koskevaa päätöstä ei kuitenkaan ole annettu ostajalle hallintolain 57 §:n ja 60 §:n 1 momentin mukaisesti todisteellisesti tiedoksi. Päätöstä ei myöskään ole annettu ostajalle tiedoksi hallintolain 60 §:n 2 momentissa tarkoitettulla tavalla tai 61 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettulla tavalla sijaistiedoksiannona. Asiassa ei ole esitetty perustetta, jonka mukaan EVLI Bank olisi voinut ottaa tiedoksiannon vastaan ostajan edustajana tai muutoin. Kaupunki on siten etuostolain 10 §:n perusteella menettänyt etuosto-oikeutensa. Kaupunginhallituksen etuoston käyttämistä koskeva päätös on tämän vuoksi kumottava.

Oikeudenkäyntikulut

Asian laatuun nähden ei ole kohtuutonta, että Salmenpohja pitää oikeudenkäyntikulunsa vahinkonaan.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut ja
Hallintolainkäyttölaki 74 §

Muutoksenhaku

Etustolain 22 §:n 2 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valituslupan.

Valitusosoitus on liitteenä (HLLvalituslupa (30)).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet
Markku Setälä, Ilkka Hartikainen (t) ja Ilona Nuorteva.

Esittelijäjäsen

Ilona Nuorteva

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu**Päätös**

Asunto Oy Vantaan Vinkkeli ja EAI Residential I Ky
Asiamies: Asianajaja Teppo Vuorela saantitodistuksen
Asianajotoimisto Krogerus Oy
Unioninkatu 22
00130 HELSINKI

Tiedote oikeudenkäyntimaksusta korkeimmassa hallinto-oikeudessa

Jäljennös

Vantaan kaupunginhallitus

Jäljennöksen oikeaksi todistaa
lainkäyttösihteeri

Ulla Hamäläinen
Ulla Hamäläinen

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusoikeuden rajoittaminen

Hallintolainkäyttölain 13 §:n 2 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhteneväisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä**, sitä päivää lukuun ottamatta.

Tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi, ellei muuta näytetä, kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä. Virkakirjeen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon saapumispäivänään.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on toimitettava valitusajassa **korkeimmalle hallinto-oikeudelle**. Valitusasiakirjojen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka sisältää myös valituslupahakemuksen, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- perusteet, joilla valituslupaa haetaan
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen on laatinut joku muu henkilö, on valituskirjelmässä mainittava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
 - todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
 - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Korkeimman hallinto-oikeuden osoite

Postiosoite:	Käyntiosoite:
PL 180	Fabianinkatu 15
00131 HELSINKI	Helsinki

Faksi: 029 56 40382

Sähköposti: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi

BESVÄRSANVISNING

I förvaltningsdomstolens beslut får ändring sökas genom skriftliga besvär hos **högsta förvaltningsdomstolen** om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

Begränsning av besvärsrätten

Enligt 13 § 2 mom. förvaltningsprocesslagen skall besvärstillstånd beviljas om

- 1) det med avseende på lagens tillämpning i andra liknande fall eller för en enhetlig rättspraxis är av vikt att ärendet avgörs av högsta förvaltningsdomstolen,
- 2) det finns särskilda skäl för högsta förvaltningsdomstolen att avgöra ärendet på grund av att det i ärendet skett ett uppenbart fel, eller om
- 3) det finns något annat vägande skäl för att bevilja besvärstillstånd.

Besvärstillstånd kan även beviljas så att det gäller endast en del av förvaltningsdomstolens överklagade beslut.

Besvärstiden

Besvär skall anföras **inom 30 dagar från dagen för delfäendet av förvaltningsdomstolens beslut**, sagda dag inte medräknad.

Dagen för delfäendet framgår av delgivnings- eller mottagningsbeviset. Då fråga är om mellanhandsdelgivning anses delgivningen, såvida annat inte visas, ha ägt rum den tredje dagen efter den dag delgivnings- eller mottagningsbeviset utvisar. Tjänstebrev anses ha kommit till myndighets kännedom den dag brevet anlände.

Inlämnande av besvärsskriften

Besvärsskriften, i vilken ansökan om besvärstillstånd skall ingå, skall inom besvärstiden tillställas **högsta förvaltningsdomstolen**. Besvärshandlingarna skall vara framme senast den sista dagen av besvärstiden före utgången av ämbetsverkets öppettid.

Besvärsskriftens innehåll och undertecknande

I besvärsskriften, i vilken även ansökan om besvärstillstånd ingår, skall uppges

- ändringssökandens namn och hemkommun
- den postadress och det telefonnummer under vilka meddelanden i saken kan tillställas ändringssökanden
- det beslut i vilket ändring söks
- de grunder på vilka besvärstillstånd borde beviljas
- till vilka delar ändring söks i beslutet och vilka ändringar som yrkas
- de grunder på vilka ändring yrkas.

Besvärsskriften skall egenhändigt undertecknas av ändringssökanden, hans lagliga företrädare eller ombud. Om ändringssökandens talan förs av hans lagliga företrädare eller ombud eller om någon annan person har uppgjort besvären, skall i besvärsskriften även uppges namn och hemkommun för denna person.

Besvärsskriftens bilagor

Till besvärsskriften skall fogas

- förvaltningsdomstolens beslut i original eller kopia
- intyg över vilken dag beslutet har delgivits eller annan utredning över när besvärstiden har börjat
- de handlingar som ändringssökanden åberopar till stöd för sina yrkanden, om dessa inte redan tidigare har tillställts myndigheten.

Ett ombud skall, om han inte är en advokat, ett offentligt rättsbiträde eller ett rättegångsbiträde med tillstånd, foga en fullmakt till besvärsskriften.

Högsta förvaltningsdomstolens adress

Postadress:	Gatuadress:
PB 180	Fabiansgatan 15
00131 HELSINGFORS	Helsingfors

Fax: 029 56 40382

E-post: korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi